

de Parisienne nu eenmaal moeilijk van afstapt en die ook altijd goed kleedt. Daarnaast alle kleuren rood, die tusschen bordeaux-rood en roest-roodbruin liggen en mos- en flesschen-groen. Grappig is, dat de schoenen al die kleur-nuances letterlijk en figuurlijk „op de voet” volgen. Overigens zijn we deze zomer wel aan kleurige schoentjes gewend geraakt, daar niet van. Voorts is de hooge hak nog steeds weinig in tel en dat vind ik nu eens een echt praktische zet van het grillig persoontje, dat Madame la Mode nu eenmaal is en blijft. Legio was vroeger toch maar het aantal bedorven en misvormde voeten en zelfs heb ik meisjes hooren beweren dat ze niet loopen konden op die akelige lage hakken (laat staan dus op bloote voeten!) Arme voetjes, die zóóver 's menschen natuurlijke loop ontwend waren! De sportieve wandelschoen met boordsel in afstekende kleur zal weer veel gezien worden, alleen heeft het welhaast klassieke donkerblauw met rood in vele gevallen plaats gemaakt voor zwart met groen, of groen met rood.

De rokken blijven nog steeds kort, alhoewel niet korter dan deze zomer en zelfs spreekt men van langer, maar dat is eigenlijk nog maar gefluister... We zullen kant zien, Valenciëne voor vestjes en

manchetjes, wollen kant voor ingezette randen en zoomen. Voorts ruiten, maar niet overdadig en ook wel strepen, beide meestal schuin verwerkt.

Aardig, practisch en modern voor dit najaar is een wijde swagger (liefst ruim gerimpeld aan een glad bovenstuk) van een onopvallende ruit of diagonaal-streep op een effen donker wollen japonnetje. Geslaagde kleurcombinaties zijn: donkerblauw met grijsblauw en donkergrijs, zwart met donkerrood en donkergrijs, groen met donkerder groen en rood. Het zeer slanke figuurtje kan zich wagen aan een strak getailleerd geruit of gestreept jasje met een schootje en een wijde gerimpelde of geplooid effen rok.

De losse onderrok — grappig noviteitje van dit voorjaar, dat haast als té excentriek werd beoordeeld, heeft stand weten te houden en er hoort nu warempel al heel ouderwetsch een onderlijfje bij — ja, wat moet je er ook anders boven dragen?

Over 't algemeen en heel voorloopig resumeerend kan men zeggen dat de mode, hoewel veel vrijheid latend, haar 19e eeuwsch karakter, dat haar dit heele jaar al kenmerkt, kranig heeft weten te handhaven. Hoe lang nog?

L. B.-v. G.

DE APPEL *en* DE STAM

De familie-roman geniet in Nederland een goede reputatie. Hij strookt ook met onze volksaard. Het eerste wat een Hollander, tot welstand gekomen, deed en nog doet, was een kapitaal huis bouwen voor zich en zijn gezin. De mooie woonhuizen, welke men in haast elk stadje nog aantreft, getuigen ervan. En zoo nu ook keert de Nederlander, in literair opzicht, gaarne weer in zijn huis en in zijn gezin terug. Aan de touristische romans ken ik heusch geen lang leven toe, aan het genre niet, bedoel ik. Meestal is het niets meer dan een middelmatig reisjournaal, dik romantisch gesausd. Het prikkelt voor een oogenblik de nieuwsgierigheid wel, misschien zelfs ook de belangstelling. Maar het is te nauw verwant aan journalistiek om tot een eigen vrije ontwikkeling te komen. Wanneer men den auteur, om een beeld te gebruiken, zijn aardig en piquant buitenslandsch pakje uittrekt, staat daar maar een minnig mannetje voor ons.

Nu is *De appel en de stam* een echte familie-roman¹⁾, en dan van de goede soort. Hij is, hoewel 334 pag. tellend, toch niet zoo onmatig lang, want de letter is nog al groot, en althans niet langwijlig, noch zoetsappig, noch sentimenteel, een frisch boek. Bepaald een Christelijk boek is het niet maar door en door gezond van toon en strekking; zuivere, aangename lectuur. Een aardige woordspeling ligt er in de titel verborgen: gewoonlijk wordt het bekende spreekwoord *im malam partem*, in ongunstige zin, gebezigd. Er is dan zooveel als dit mee gezegd: hij

heeft een aardje, naar zijn vâartje en dan worden gewoonlijk aan dit „vâartje” stilzwijgend nu juist niet de praeferente erfelijke eigenschappen toegekend. Maar hier is de pointe deze, dat een recalcitrante appel, van het veel voorkomend verloren zoonstypje, dat zich zelf al over de aardbol weggerold waande, eigenlijk al die tijd aan de voet van de stam in 't malsche gras gelegen heeft van het ouderlijk landgoed de Enk.

Een bijzonder fijn trekje wordt hiervan gegeven op pag. 209 v.v. Frits, de jongen die 't nergens vinden kan, zal 't dan in vrede maar weer een poosje „thuis” probeeren. Niet voor op-den-duur..... o nee, alsjeblijft niet! In de groote stad lééf je tenminste, al is 't er soms naar. Maar hier — tijd bestond eenvoudig niet. De menschen praatten, langzaam en voorzichtig. „Eens gezeit, blijft gezeit” was het parool van den boer, waar zijn vader 't wel mee eens was. Maar met dat al: Fritsje, de cosmopoliet, begint zich ongemerkt in te leven. Hij loopt eens wat meer langs de nieuwe aanplant, hij gaat zich wat interesseeren voor zandverstuivingen en voor de greppels, gegraven in werkverschaffing, voor het vangen van dennenscheerders. Zijn goede, wijze vader laat hem maar wat betijen, soms werkt een omgeving meer uit dan woorden. Frits loopt wel eens bij de pachters op, en als hij daar het onbevangen, maar lang niet domme, integendeel dikwijls van een zeer verstandig natuurlijk inzicht getuigend oordeel der eenvoudigen hoort, dan vraagt hij zich

K. H. R. de
Josselin de Jong.

af of niet dezen het betere deel bezitten. Intusschen vordert de tijd, en er zijn nog geen sporen van dat Frits zijn nomade-achtig leven wil hervatten. De vader zegt niets, vraagt naar geen plannen, laat het landgoed zijn stille werking verrichten. De vader is gewend als landheer met maanden en jaren te rekenen, inplaats van zooals in de stad met minuten en sekonden. De buitenmensch verwacht nooit een onmiddellijk resultaat, alle groei vergt geduld..... maar noem het woord „geduld” eens tegen een stadsmensch! Nu komt het er maar op aan wie 't eerste zal spreken. Frits is eerder ook al eens zoo'n tijdje thuis geweest, maar heeft er toen de brui weer aan gegeven. En nu valt het hem te zwaar om naar zijn vader te gaan en te zeggen: „ik wil landheer worden en de grond van mijn vaderen bewerken”. Maar de vader zwijgt en zwijgt en wacht zijn tijd af.

Dan komt er een morgen als Frits weer in de bosschen loopt dat er een klein bruin diertje voor zijn voeten neerploft in 't gevallen blad, een eekhoorn-jong. Hij vat het in de schaal zijner handen — wat een lief diertje met zijn schuwe kraal-oogjes in het pop-kleine kopje. Maar wat moet hij er mee doen?

Daar blaft, vlakbij, een hond, zijn vaders Nora. En meteen komt op 't bochtig fietspad zijn vader zelf in 't zicht, en zegt „aan je zuster Ida geven. Die zorgt hier voor al de dieren.”

Ze glimlachen wat om Ida, die alles vergeten zal om een ziek marmotje..... en denken meteen beiden aan iets anders. En dan gebeurt het wondere, dat zich in 't leven zoo dikwijls voltrekt: iets waar men tegen op gezien heeft als tegen een berg, verdwijnt, vloeit weg, voor een simpel ding. Hier voor een jong eekhoorn-tje. Want zonder afspraak komen beider handen bijeen op 't rugje van 't beestje om dat te streelen; het rugje is zoo smal, de handen raken elkaar. En dan vindt Frits ineens het woord: „ik wou 't hier dan maar probeeren. Als u geen bezwaar heeft.....”

Ze keken naar elkaars boordje. Wat is dat aardig van de auteur opgemerkt! Niet recht in de

oogen..... ze laten de blik wat zakken, want er bestaat tusschen die twee zoo'n schroom! Dat recht-elkaar aanzien komt een oogenblik later pas, als de vader rustig zegt: „probeeren..... je bedoelt voorgoed?”

„Ja, voorgoed” zegt Frits, onherroepelijk.
„Maar ik kan niet schoolsch een opleiding volgen, géén Wageningen. Ik wil van onderaf beginnen en mijn handen gebruiken ook. Ik wil leeren onder u en Hofker den boschwachter.”

Het boek is zeer *up to date*; de dreigende Europeesche toestand van 't laatste jaar maakt er zelfs een deel van uit. Maar dan toch alleen als achtergrond — of liever als tegenstelling met dat heerlijke landgoed, een Paradijs op aarde, waar geen onrust of kwaad ooit schijnt te kunnen genaken. Albert en Mary, de liefhebbende, verstandige ouders blijven troost en toevlucht voor hun reeds uitgezwermd kroost en ieder, de zoons zoowel als de dochters, uit- of nog inwonend, hebben op hun tijd wel eens hun eigenaardige moeilijkheden. Maar het Huis, het prachtige oude landgoed, met zijn bijna zevenhonderd bunder grond; bosch en hei, ontgonnen en niet ontgonnen; het lieve innige familie-leven vormt een kern, welke tegen alles bestand schijnt. Het leven van den landedelman met zijn gezin zien we hier in de beste, edelste vorm geteekend. De kinderen en kleinkinderen komen er ook allen des zomers weer terug, zoo blijft de band tusschen broers en zusters bestaan. En Mary, de moeder, is op niets zoo trotsch als op haar gelukkig gezin.

't Had ook anders kunnen zijn. Toen zij, uitgaand Haagsch meisje, Albert ontmoette en liefkreeg was zij wat uitgelachen! „Wat begin je, Mary, in die negorij. Wat beleef je er in een naaikrans en een dorpszangkoor onder leiding van een eigenwijzen schoolmeester.” Het was ook werkelijk wel onmetelijk verschillend van wat Mary zich in haar jongemeisjestijd had voorgesteld: een mooi huwelijk met een man van hooge positie; zij zelf de gehuldigde gastvrouw in een smaakvolle Haagsche salon, de benijde vrouw, de elegante moeder van vooral niet meer dan twee model-kinderen. — Maar Albert was gekomen en Albert had het goede, het ware, uit het Haagsche popje aan 't licht gebracht. 't Was niet zoo maar ineens gegaan, haar man had eerst veel geduld moeten hebben. Zij wist niets van het buitenbedrijf noch hoe zij met de pachters moest praten. Zij had geen begrip van wat hokkelingen waren en had nooit van Lakervelders gehoord.....

Doch haar man hielp en steunde haar in alles. En nu — als 't boek begint, vijf en dertig jaren later, heeft Mary geen oogenblik van spijt gekend. Juist is alles in de loop dier jaren beter en mooier geworden.

HENDRIKA KUYPER—VAN OORDT.

1) „De appel en de stam” door K. H. R. de Josselin de Jong. Uitg. J. M. Meulenhoff, Amsterdam.